

Милорад Додик, премијер РС и лидер СНСД-а, рекао је да ће прихватити унутар БиХ само онај дијалог у којем главну ријеч не воде странци и да је у сваком тренутку спреман да се одазове позиву бошњачких политичара на разговоре, те да је увјерен да је вријеме наметања одлука прошлост.

Додик у интервјуу за *Независне новине* каже да уколико се не дође до компромиса, да има рјешења да се ријешу проблем имовине и функционисања "Електропреноса БиХ".

Упутили сте позив лидерима свих парламентарних партија у БиХ да се окупе и покушају доћи до одређених рјешења. Готово све партије из ФБиХ су га одбациле. Како гледате на то?

- Оно што је важно је да свако питање и проблем треба рјешавати дијалогом. То је посебно важно у БиХ и то поготово мимо учешћа странаца. Видјели смо након онога у Пруду, што је требало да буде синоним за домаћи договор, да су многи, не само домаћи политичари, него и странци учинили да то угрозе и доведу у питање било какав договор у БиХ, мимо арбитраже странаца. Данас су на сцени двије могућности разговора, у оквиру домаћих актера, а ту можемо да имамо прије свега разговоре домаћих лидера или да то рјешавамо у институцијама што ја лично преферирам.

Друга пак је она у наивном очекивању да ће неко доћи на бијелом коњу и корбачем наметнути оно што баш њима одговара.

Колико је реално да странци на тај начин наставе да раде у БиХ?

- Још се одржава један круг страних службеника у БиХ који гаје менталитет из прошлости да се овдје наметну као важан фактор. Бошњачки политичари задржавају наивна вјеровања да ће неко уредити ствари како баш њима одговара. Они као да не слушају оно што кажу Обама, Бајден или други званичници САД. Немогуће је очекивати да Обама каже да ће се спољна политика САД заснивати да слушају, а не да управљају

Пише: Милорад Додик
уторак, 27 октобар 2009 13:31

другим земљама и да очекује да ће се неки њихов службеник у БиХ другачије понашати. Према томе, ја их само упућујем да читају јер судбина ове земље зависи само од нас. То је поручио и Бајден, па чак и у том тону у Бутмиру када је био завршни састанак, речено је да одлуке морамо ми донијети. Ако ми морамо да доносимо одлуке, онда морамо да сједнемо и да видимо шта можемо да урадимо.

Колико је реалан наставак те бутмирске приче?

- Само наивни покушавају да одрже причу да постоји Бутмир, у Бутмиру не постоји ништа. Међутим, постоји нешто што је започето, а то је да се разговара. Ја сам на последњем састанку у Бутмиру предузео да се на неки начин настави дијалог који не смије никако да стане. Зато сам предузео иницијативу да се састанемо у петак и да разговарамо о неким питањима и у том погледу нешто направимо. Међутим, добијамо поруке да неки не желе да учествују, што је њихова ствар. Они морају да разумију да на састанцима које они очекују да ће то мобилирати странци ми више нећемо да учествујемо.

Да ли бисте се одазвали на такав позив од политичара из ФБиХ?

- Ја сам спреман да уколико Тихић и Силајчић или било ко други не дође у Бањалуку у петак већ у понедељак на њихов позив идем у Сарајево. Међутим, нисам спреман да идем тамо гдје сједе странци и који се баве унутрашњим питањима БиХ. Питање европске интеграције ове земље је за нас, онда наравно то питање само ми можемо да ријешимо, а не посредници са стране без обзира на њихов значај.

□ Наредног мјесеца је сједница Савјета за имплементацију мира (ПИЦ). Како оцјенујете атмосферу у БиХ уочи њеног одржавања?

- Овдје се ради о неком упорном сценарију према којем се изнова понавља да се ситуација драматизује уочи одлучивања ПИЦ-а. Не мислим да то само раде домаће снаге, већ и један број странаца који само на тај начин могу да задрже пажњу. Имамо причу коју смо могли да прогласимо потпуним успјехом, а то је прича о испуњавању захтјева за либерализацију визног режима. Нико о томе не прича. Готово свих 167 захтјева на том путу су испуњени, осим два који треба да се заврше. Одједном, чим се то

Пише: Милорад Додик
уторак, 27 октобар 2009 13:31

завршило, као да се ништа није урадило и одједном неки новинари и независни аналитичари причају како је још гора ситуација него што је била прије три мјесеца, када смо морали да ријешимо неких 30 захтјева за визну либерализацију.

На сједници би требало да се разматра и питање државне имовине. Да ли има напретка у вези с тим?

- То је вјештачко питање које је наметнуо Педи Ешдаун. То питање је било дефинисано и одједном се то наметнуло као питање којим би се требало бавити. Високи представници су се овдје поставили као микро-менаџери који се укључују готово у свако небитно појединачно питање. Наравно да се из тога развио монструм који се зове питање имовине који уопште није ни постајао до 2005. године.

Како ће се на крају ријешити то питање?

- Ми нећемо дуго држати ову ситуацију. Уколико не буде рјешење у неколико наредних седмица, ми ћемо донијети закон и деблокирати имовину која већ непотребно четири године стоји.

Донесен је закон о забрани располагања имовином у РС. По старој процедури ОХР-а, ми тај закон треба да усвојимо и да га одмах промијенимо, што можемо да урадимо на једној сједници Скупштине, што ћемо највјероватније и учинити. Ми немамо потребе да трпимо огромну економску штету због тога и да не можемо да развијамо своје институције и многе индустријске зоне зато што је то неко забранио.

Какав је Ваш став о уласку БиХ у НАТО?

- Многи послови о трасирању пута за НАТО су урађени у ранијем периоду. Они који су то радили сада нама говоре да то не треба. Треба разумјети страхове и анимозитете људи према НАТО. Срби у БиХ немају разлог да гаје љубав према њима. Морам да повучемо потезе које можда многи људи неће ни разумјети у тренутку када се дешавају, али ће их сигурно разумјети у будућности. Ми полазимо од претпоставке да БиХ треба да буде

Пише: Милорад Додик
уторак, 27 октобар 2009 13:31

демилитаризована, нисмо успјели до краја у томе, али смо успјели да нема регрутације и службења војног рока и што сматрам својим великим успјехом.

Имајући у виду будућност, мислим да је веома важно да наставимо изградњу пута према НАТО савезу и да ћемо у том погледу добити нешто што многи не желе да виде, а то је гаранција стабилности. Морамо се навикнути да сва рјешења морају бити рјешења демократских процедура, и да нико овдје не може да рачуна на насиље било које врсте. Бићу до краја искрен и рећи да Срби у БиХ вјероватно у будућности не би имали значајне шансе да дође до насиља, не зато што нису добри борци, или што немају чиме да ратују већ зато што људи неће да ратују. То је проблем што можда неко хоће у БиХ да ратује, али Срби сигурно неће, јер нису у расположењу и у томе трансу као неки други. У сваком случају, уколико идемо даље према тим организацијама, то је знак наше глобалне безбједности на нашем простору и то је добитак далеко већи него што је приговор, зашто не би требало.

Многи кажу да неке одлуке доносите из хира. Да ли је то тачно?

- Могу да говоре како је овдје ствар неког хира. Иза свих наших потеза стоји осмишљена политика. РС никада није имала одговорнију гарнитуру људи са становишта одлучивања о важним питањима у име РС. То многима не одговара и жељели би да виде овдје дезинтеграцију и посвађане лидере. Успјели смо да вратимо достојанство институција које су биле потпуно девестиране 2005. године. РС је личила као да је сама себи дошла на 40 дана. Готово нико 2005. године није вјеровао да је могуће зауставити реформу полиције, а сада је то иза нас. Ниједна ствар коју смо покренули није била против Дејтона или против институција или процедура. Ми смо научили и схватили да наша одбрана зависи од поштивања процедура и закона. Ако сад сазнајемо да су многи сарадници Педија Ешдауна говорили да је реформа полиције била непотребна, а и Европа је схватила да је то непотребно, онда видимо на који начин они раде. Зашто би онда вјеровали било чему што нам кажу ако су имали таква искуства. Данас читамо многе књиге па и Педија Ешдауна који каже да је овдје дошао да руши Дејтон, а не да га гради.

Наметање одлука у вези са "Електропреносом БиХ" је изазвало оштру реакцију из РС. Како превазићи проблем у тој компанији?

- Ми нисмо заинтересовани за јачање БиХ. Она може да егзистира само уз уважавање

Пише: Милорад Додик
уторак, 27 октобар 2009 13:31

права и дигнитета РС, тако и око "Електропреноса". Видјећемо како ће се ствари одвијати и ми смо веома озбиљни по том питању. Ако буде било каквих мјера које ће довести до тога да се мимо Срба у том предузећу одлучује и доносе одлуке, онда се мора рачунати да смо ми спремни да заштитимо своје интересе. Ја сам као предсједник Владе по закону задужен да штитим интересе РС. Мислим да је рјешење да се одржи сједница Скупштине "Електропреноса", да се одбију мјере које је високи представник наметнуо и да се договоримо како ћемо ићи даље. Ми нисмо против тога да "Електропренос" настави функцију, али то мора да буде прилагођено нашим интересима.

Да ли вјерујете да ће Бошњаци одбити одлуке високог представника?

- На том питању најбоље видимо како се арогантно Бошњаци и њихови представници понашају када нешто добију, када им неки странац наметне неко рјешење. Тако на примјер, сви сматрају да је наметнути закон о јавним набавкама у БиХ штетан и представља допринос неефикасности институција. Међутим, пошто су они то добили на нивоу БиХ, неће да разговарају о томе без обзира на то што је лош и што они сами кажу да то треба бити промијењено. То нам је јасан сигнал шта се дешава када се доносе одлуке под нечијим притиском или наивном вјером да треба да будемо дио неког наводног доброга. Погледајте како су прошли Хрвати у ФБиХ, да ми сада идемо у приче као што неки странци кажу да има Европа механизме заштите мањина. Шта то значи да они нас сматрају мањином у БиХ и да треба да будемо сретни јер имају механизме. Заборављају да смо ми овдје конститутиван народ.

Да ли се до краја године може очекивати ребаланс буџета?

- Овим буџетом ћемо завршити ову годину. Наравно да на РС има одређених негативних ефеката свјетске економске кризе. Неки су славodobитно дочекали ту кризу у настојањима да кажу да ће овдје бити само чемер и јад. У свему томе смо кроз реорганизацију одређених програма које смо раније осмислили некако ипак лакше прошли него други уз евидентне негативне ефекте. Криза је уздрмала Америку, Њемачка је у кризи, а неки овдје у РС покушавају да кажу да су за све криви само ови што сједе овдје у власти. Криза је утицала на то да се изгубе нека радна мјеста, али ми нисмо престали да се бринемо о тим људима.

С којим проблемима се сусрећете?

- Проблем је у смањеном обиму трговине, биће пад у области пољопривреде због лоше климатске године, али рачунам да на РС неће имати негативне ефекте рецесија као што имају земље у окружењу. Буџет ће бити одржан на овом нивоу како је утврђен ребалансом. Нећемо ићи ни у идућој години с већом буџетском потрошњом него што је сада, можда чак нешто и смањимо. Оно што морамо је да се усмјеримо на питање привреде. Постоји општи оквир који смо успоставили и ово је најстимулативнији простор за рад привреде јер имамо најмањи порез на добит, најниже порезе на плате, најмање доприносе у региону, и најјефтинију електричну енергију. Ми желимо да помогнемо свугдје гдје постоји потреба и осмислили смо развојни програм који даје ефекте ма шта ко мислио о њему, то је најчистија ствар.

Ипак, јавна ревизија је нашла низ замјерки у раду ИРБ-а.

- Јавна ревизија мора да постоји, то је неспорно, али сам главни ревизор покушава да глуми овдје Елиота Неса који увијек искаже нешто што је у сфери сумње. Тврдим да је ИРБ потпуно заштитила јавни капитал. Ми нисмо жељели да изгубимо ниједан фенинг јавних средстава и не губимо га. Ниједан кредит који пласира ИРБ није споран. Око ИРБ-а, када уђете у аналитику и погледате све види се да ниједан кредит није споран и није изгубљен те се прати намјенска употреба тих средстава. Чеко мора да постоји или неко ала Чеко, али ипак мислим да је некоректан.

Посебна пажња је била усмјерена на изградњу просторија за ИРБ.

- Тачно је да је купљен простор и да је инвеститор запао у проблеме и да тај простор још није у функцији. Па погледајте мало у свијету шта се дешава, погледајте колико предузећа пропада. Отиђите мало на Црногорско приморје па видите колико је тамо направљено костура који даље не могу да се граде, он је направио читав случај иако тамо нема кривичних дјела. Када правите за институције, не ваљате, када не правите, опет не ваљате. Не кажем да је овдје све сјајно, али сигурно је боље него на многим другим мјестима.

Постоји могућност да ФБиХ не испуни услове ММФ-а. Какве би то посљедице могло да има по РС?

- Није фер да РС има лоше последице због ФБиХ. Морам и овдје да кажем да је РС био ускраћен стендбај аранжман ранијих година, а да није испуњавала услове који су били више политички него фискални. Данас су нам упаковали да уколико ФБиХ не може да испуни услове, да не можемо ни ми да добијемо новац. То би био непотребан губитак, не добити тај новац који су у овом тренутку најјефитнија могућа средства. Ми ћемо то схватити као директну штету од стране Федерације према нама. Као што сматрамо да је штета што нам нису исплатили 250 милиона марака послје одлуке Дома за људска права везано за пензије и да то игноришу. Поред тога сваке године закину 50-60 милиона индиректних пореза. Шта ја треба да мислим, да волим тог ко ми упорно прави проблеме и доводи РС у ситуацију да има огромну штету. Ми ово опростити нећемо. Или ћете нам дати оно што нама припада, или ћемо тражити начин да видимо како да се заштитимо од ФБиХ. Не можемо ми ићи у сљедећу годину у ишчекивању да ли ће у ФБиХ постојати политичка воља да се нешто уради. Нама није било лако све ово радити. Годинама су нас нападали и говорили – ви имате мања примања бораца, мања примања пензионера итд. Нека сада они смањују, они су то урадили јер је било нереално што и сам ММФ каже. Мислим да ће бити тежак политички тренутак у БиХ уколико не буде испуњен стендбај аранжман због Федерације.

Један од пројеката који занима грађане је и изградња мреже аутопутева. Докле се стигло на том пољу?

- Радови на траси Бањалука–Градишка изводе се веома интензивно. На тој дионици имамо проблем додира на Сави с Хрватском. Мислим да је направљена атмосфера да се то питање ријеша мада смо више опструкције у вези с тим имали из БиХ него из Хрватске. Не треба нама таква БиХ која ће нам правити опструкције на оно што ми радимо и што је логично. Сад већ имамо договор да се убрзају активности на изради пројекта моста гдје смо спремни да дамо пола новца за ту изградњу, и имамо га, и Хрвати пола новца. Што се тиче завршетка те трасе, мислим да ће рок до прољећа наредне године бити одржив.

Шта је са дионицом до Добоја?

- Урадили смо веома опсежне активности на плану релације Добој–Бањалука, што се тиче имовинско-правних односа. Оно што чекамо до краја овог мјесеца је изведбени пројекат који треба да стигне из загребачке фирме ИГХ, који касни. У сваком случају, у наредним данима планирамо важан састанак са "Штрабагом" и да видимо њихову

Пише: Милорад Додик
уторак, 27 октобар 2009 13:31

спремност за такав пројекат. Ми чекати нећемо, "Штрабаг" је добро дошао у свему томе, али ако се покаже евентуална немогућност да уђу у реализацију тог пројекта, ми ћемо видјети неке друге алтернативе.

Реализација којих инвестиција се може очекивати у сљедећој години ?

- На простору Добоја се одвијају још двије важне инвестиције. Једна од њих је ХЕ на ријеци Босни, а друга је ТЕ у Станарима, гдје већ трају припремни радови. Све скупа то би требало да буде сигурно око милијарду евра инвестиција. Планирамо јачи облик гасификације у РС. Недавни разговор са Медведевим био је посвећен и том питању. Потпуна подршка Тадића и Медведева пројекту гасификације РС је веома важна.

Поред тога, несметано се одвијају радови комплекса Чемерно гдје је Влада раније издвојила 70 и нешто милиона марака гдје се већ пробија тунел и почела је градња вијадукта који су динамички били предвиђени да ће бити завршени прије рока. Све општине у Херцеговини су нам рекле да је за њих најважнији пројекат Чемерно. У Требињу ће бити интензивирана изградња аеродрома без обзира на то шта ко о томе мислио, јер сматрам да РС треба да има више од једног аеродрома.

Да ли ће бити отпуштана радника и смањена плата у администрацији РС?

- Одговорне власти у оваквим временима увијек морају да планирају не само раст већ и одређене рестрикције у области администрације. Предузели смо мјере да снимимо ситуацију на који начин ће се, уколико приходи почну да падају, морати смањивати администрација. То није коначна одлука, нико није рекао да се мора десити, али ми морамо да будемо припремљени за евентуално тако нешто.

Ја нећу оклијевати да смањим администрацију, па чак и евентуално плате у јавном сектору уколико развој економије и буџетски приходи буду такви да се то мора урадити. У овом моменту наша политика је јасна, задржати постојећи ниво потрошње, што значи задржати плате на овом нивоу у јавном сектору, јер ако смањимо плате, смањују се и доприноси за фондове јер онда је то удар на смањење пензија и на много чега другог.

Разговори у БиХ могући само без присуства странаца

Пише: Милорад Додик
уторак, 27 октобар 2009 13:31

(Овај разговор објављен је у *Независним новинама*, 27.10.2009)